

DEN ONVERVALSCHTEN

1183 [△]
Hollandtschen waer-segger/

DAT IS EEN OPRECHTE

ALMANACH

ofte Uooy-segginghe

VOOR'T JAER ONS HEEREN

M. DC. LXVI.

Eertijds ghepractiseert door den
Hoogh-gheleerden

D. IOANNES CALVINVS

Profeffor, Mathematicus der Stadt Geneve.

TOT GENEVE,

By de WEDUWE ende Erfgenamen van Mr. JAN CALVYN,
in de Dool-wegh-straet, teghen over den Dwael-gheest,
alder-naest het Mis-verstant, in den nieuwen
vervalschten Bybel.

Met Disgratie en Sacrilegie der Ghedubiteerde.

1666

annVs IesV Christi aDMirabLIIs.

Dat WonDerLIk Iaer naer Die gheboorte Christi.

aLManaCh Van't WonDer Iaer,

oft

Den neVWen aLManaCh

Van De omgheLVCKIge geVfen

Voor-seggenDe De gheWisse hoLLantse eLenDe.

VerkLaringhe Der aLgheMeYner VYtLegginghe
Deses neVWen aLManaChs.

BEminden ende seer goetwillighen Leser, om
Desen neVWen aLManaCh

Wel te verstaen, soo moet ghy weten, als dat de barmherticheyt Godts *hondert mael* grooter is, als sijn rechtveerdicheyt, daerom wacht dien grooten Godt *hondert mael* langher om de sonden te straffen, als om de goede wercken te beloonen, want op den selfsten ooghenblick dat den goeden Moordenaer badt dat Godt hem soude willen ghedachtich wesen, wiert hem de belofte ghedaen van heden te wesen met *Christo* in den Paradijs: ende ter contrarie sien wy *Genesis* aen het 9. *Capittel*: Hoe langhsaem dat dien goeden Godt is om de boose te kastijden, want als hy nu sach dat alle vleesch verdorven was, ende de sonden onverdraghelijck waren voor sijne ooghen, soo heeft hy aen *Noë* belast een Arcke te maken, ende daer over te aerbeyden *hondert jaer*, oft misschien middertijt noch jemant sich mocht bekeeren, ende met *Noë* sich mochte salveren, ofte door de beternisse der menichte, de heele werelt mochte behouden blijven; maer te vergheefs: want naer het verloop van *hondert jaren* is de Arcke volmaect, ende *Noë* met sijn familie, die voor Godt rechtveerdich waren, sijn daer in ghegaen, ende de reste van alle menschen sijn door den al-ghemeynen Sprinckvloet vergaen.

Alsoo oock *Beminden Leser*, heeft dien grooten Godt ghesien die groote Beeldt-stormery der *Calvinisten*, diemen noemt de *Geusen* in het Jaer 1566. daer hy over vertorent was ende vergramt inden hoochsten graet, alsoo dat hy die verduyvelde Kettters met alle hun aen slaghen op den staenden voet hadde connen vernielen, ten ware dat sijne ghewoonelijcke barmherticheyt van *hondert jaren* hadde willen oeffenen. Soo dan dien schoonen langhen tijt voor by sijnde, ende, in de plaerse van eenighe beternisse, niet aen is ghecommen als noch veel meerder arghernis, ghelijck het noch blijkt aen die Coninghen, Monarchen, ende Princen-verachters, en aen die woedende Wolven die noch voor weynich jaren inde Munstersche Landen soo veel onheyls hebben bedreven, dat het endelijck wraecke roept voor den Alder-hoochsten. Alsoo dat den tijdt vervult is, dat de goede Catholijcken met *Noë* in d'Arcke, dat is met *CHRISTO* inde Waere Catholijcke Kercke sich salveren, ende dat Godt de reste van de *Geusen* sal te niet doen door de Diluvie: Ghelijck sy selve alreede hun eyghen Dammen beginnen door te steken, ende hun Landen door de wateren te doen vergaen. Waer aen men gantschelijck niet en can twijffelen, gemerckt die dry selfste Planeten die versaemt waren ten tijde vande Diluvie, nu in Februario des Jaer 1666. tullen versaemt sijn in het selfste Huys, ghelijck sy doen waren? Iae wat noch meer is; men schreef juyst 1666. naer de scheppinghe des werelts, ten tijde van den al-ghemeynen Sprinck-vloet, ghelijck men nu doet naer *CHRISTI* gheboorte. Het welck een merckelijck teecken is dat Godt die onverdraghelijcke sonden van die onverdraghelijcke Kettters niet meer en can verdraghen.

Oock en kan des Heeren straffe niet langher vertoeven, volghens het ghene

Nieuwen Calvijnschen Almanach.

4 datter gheschreven staet Apocal aen't 13. cap. parag. 18.

Hier is wijsheyt, wie verstant heeft, die rekene het ghetal der beeste, want't is't ghetal van den mensche, ende sijn ghetalis 666.

Soo dat het onmoghelijk schijnt dat die Geusen dese dry 666. sullen kunnen passeren, ghelijck ghy seer beminden Leser, uyt het vervolgh van

Desen nIeVWen aLManaCh

Sult kunnen bespeuren, schenckende u l. den selven voor een Nieuw Jaer, be-
neffens dat ick noch blijve

U L. gheaffectioneerden N. N.

Verclaringe van de XII. Maenden des wonderlijcken Jaers 1666.

I A N V A R I V S.

Nieuw Maene Dinsdagh den 5. Januarij smorghens ten 10. uren 12.
min. Ascendent Capricornus, Luna, Mercurius sijn hier versaeint;
ende daerom Dzienden ghelooft in/

Men sal nV WonDer saeCken sien.

VoVs Verez Choses aDMirables.

VIDebItIs nVnC MIRABILIA.

Let op de Oecomst. De Dziessche Ossen sullen in sommighe quartieren heel
goeden coop sijn; want ick versekeve u datmen sal kunnen bekennen eenen
betten Dziesschen Osse booz een hups-backen Broodt / en twee Blanckn aen gelt.
Luna verlaet Cancer ende treckt naer Leo, of misschien daer beter profijt mocht
wesen / het weder tot bochtigheyt / daer naer tot vogst.

Het eerste Quartier den 13. Januarij / smorghens ten 11. uren / 40. min.
Ascendent Aries, Luna in conjunctie met Jupiter; niet wel aecorderende met
sommighen / want sy raden den Eerweerdighsten ende doorluchtighsten Vorst
ende Heere den BISSCHOP VAN MUNSTER, dat hy de vermerele
Geuskeus wat soude castijden: Want daer staet gheschreven inden inganck van
hunne r'samen-comste aldus:

bernarDe pVnI IMprobos CaLVInIstas sIne fine.

bernarDe a gaLen pVnI eos absqVe VLLa Mora.

sIne fine In CaLVInIstas anIMaDVerte..

Wat is:

aLDer-erWeerDIChite Vorst enDe heer

bernarDt Van gaLen bissChop Van MVnster

Doet Dogh De VerVLoeCkte GeVsen te nIet.

Maer tot men can bespeuren dat dese Planeten den Hollanders ghetweldich
contrare sijn: Maer ghy Geuskens doet restitutie / ende bekeert u / soo kont ghy
ghenade vinden / want al is den loop der Sterren u teghen / daer is bidden booz:
want Sydera inclinant sed non necessitant. Werten vogst met groote winden.

Wolfe

Volle Maene den 20. Januarij / sabonts ten 10. uren 23. minuten. Ascendent Cancer, Jupiter in oppositie teghen Luna, gaet in oppositie voorts. Dese Planeten schijnen te zijn ghelijck sommighe menschen / die sonichts een vriendelijck aenschijn thoonen / maer al ghemaskert: want die zy tot noch toe soo langh hebben aen-ghelaechen / die beginnen nu de selve te begrimmten en te beknozen. Want sy setten boven't hups van hun Coniunctie dit Chronicon:

D'hooChMoghentheit VerVaLt nV.

'T welck my dunckt dat het de Hoogh-moghende Heeren Hollanders raect / alsoo hunne Hoogh-moghentheynt nu gh'heel en gansch is vervallen: want die sy selven verhoecht / sal vernedert worden. Sy beroemen zich noch daghelijck / dat zy zijn Hoogh-moghende, ende ghelijck sommighe segghen / soudent zy zich in't Cractaet van Munster Al-moghende ghenoeemt hebben: woeleke grootheydt niemant toe en comt / als den waerachtighen Almoghenden Godt. Daerom sullen sy met Lucifer, die Godt ghelijck sijn wou / vervallen van het hooghste tot het leeghste / want upt den Noorden komen noch

Die WonDerLIICke tIIDinghe.

Dat het weder zich gaet voegghen naer eenen sellen voyst / tot sneeu en tot straffe winden.

Het leste quartier den 27. Januarij / naer noon ten 1. uren 41. min. Ascend. Libra, Venus en Mercurius in den Oosten / Mercurius soude gheerne van Vrede handelen; maer daer staet gheschreven / Non est pax Impiis: dat is. Den Goddeloosen wort gheenen vrede verleent. Door de Goddeloosen moetmen verstaen die Geusen: want zy hebben nu den tijt van Hondert Jaren soo veel goddeloosheyt bedreven / dat het gheen pen' en can beschrijven / noch gheenen mont wt-spreken. Want van hun staet gheschreven

MISERICORDIA proLongata a finibVs tVIs.

Dat is te segghen:

berMherticheYt Is VYt V Landen ghejaecht.

Ende alsoo zy door hunne groote onbermherticheyt nu Hondert jaer lanck ghe-toont hebben / dat den bermhertighen Godt hunnen Vader niet en is / maer wel den onbermhertighen Sathan / soo en sullen zy als-nu oock gheen bermherticheyt verwerben.

Tel haga, tel paga.

Dat is.

Soo ghy doet / soo sult ghy baren;

naM tV qVoD feCerIs aLIIs, tIbl flet,

Den Hemel is bezich met de Mozaassen te ober-solderen / waer toe veel helpen sal den Voyst van Dzielant / want 't is al daer naer datmen wacht.

F E B R V A R I V S.

Nieuwe Maene Dzydach den 5. Februarij / smorghens ten 3. uren 18. min. Ascendent Aquarius, Jupiter en Luna versaeint met Saturnus. Goede Catholijcke Dzynten zyt ghetrouwt / maer en betrouwt niemant / vooz al en betrouwt gheen

gheen Hollanders. Want hoe luttel dat sy te betrouwen zijn/ dat hebben de goede Catholijcken nu Hondert jaer lanck beproeft. Ende om van hun ontrouwicheyt te schrijven/ al waert maer het honderste deel/ soo soude dit gheenen

aLManaCh Van't WonDer Iaer.

Maer eer eenen Bijbel schijnen te zijn: Want daer staet gheschreven in het Nugs bande boven-ghemelde Planeten dit Jaer-schrift.

prAVI heretICI neMInI sVnt fIDeLes.

Dat is soo veel te segghen:

en betrovWt toCh De goDDeLoose kettters niet.

Want zy zijn ghelijck aen Glaucus, die verandert van ghelaet / maer hy bekeert de liefde in haet. Holla! dit en machmen vanden Hollander niet seggen / die noyt geen liefde ghehadt en heeft/ en kan die niet veranderen/ hy en weet niet wat liefde is/ maer het wozt hem wijs ghemaect. Het weder bochtigh met sneeuw.

Het eerste quartier den 12. Februarj smorghens ten 7. uren 1. min. Ascen. Taurus, Saturnus in Capricornus, Mercurius gaende naer Aquarius, Luna zijnde in Sol ende Leo. Mars schijnt hier met ghewelt willen upt te bersten: ende al t'ghewelt datter gheschiet / dat heeft de kees-kamer al te lijden / want dese conjunctie spout vier en blauw op Hollandt, principaljck Mercurius.

Die bringht heel goede en Waerachtighe tIDinghe.

Dat te weren

De kees-kamer Veel gheWELts Lest.

Eplaten hoe sijn de Planeren alle van ghelijcke gheneghentheyt om die arme Geusen te plaghen. Maer wat wonder isset: Sy hebben anderen doen suchten en duchten / doen klagghen en karmen / doen jammeren en lamenteren / doen weenen en steenen.

Soo oock:

Droefheit en eLLenDe saL Wesen hVn ende.

Want als het Godt verdriet/ dan verdriet het al zijn Heplighen. Het weder als boozen tot bozst ende sneeuw/ daer naer sonneschijn.

Volle Maene den 19. Februarj ten 9. uren 15. minut. smorghens Ascend. Virgo, Sol en Jupiter, ende Luna inden Scier. Ick meynde dat ick wat goets sagh / dooz dien dat eenighe breedsamighe Hoofden vergaderden / om Olijf-cransen te blechten / maer t'is al te vergheefs: want eplaten och aermen/ het is my leedt

hoLLanDt Wort hier overrompelt.

Ende

Die geVfen Moeten Weer al't gheLagh betaLen.

'T is wel wat hardt: Maer datse ghedencken hoe dickwils datse nu by van ghelach zijn gheweest / dat zy niet een doztjen hebben ghegheben van soo menich hondert dupsent stooopen onnoosel bloedt / dat zy in hun hert hebben ghesopen/ soo van Wed'wen en Weesen / als van Princen en Graven: jae hebben hun niet gheschaemt aen het onnoosel bloedt des Coninghs te zuppen dat hun de oghen puplden: soo dat

Die geVsen Wel eens het gheLagh Moghen betaLen.
Het weder is vol tempeest soo te Water als te Lande / met coude bochticheyt.

HEt leste quartier den 26. Februarij 11. minuten naer den middernacht. Ascend. Sagitarius. Saturnus ende de Maene willen wat bymits veroorzaken. Die gekit / die comt tot gerken / ende die schimt en spot / sal bespot worden. Dese Geusen hebben nu jeust Hondert jaer lanck met al de werelddt hunnen spot ghehouden / ende nu eyndelijck worden sy oock van al de werelddt beschimpt / bespot en upghelacht / want ick sien in dese Hemel-reecken twee woordkens staen :

DeLVDIcVr hoLLanDVs.

Den hoLLander Wordt Vtr-gheLaght.

&

neMoqVe DoLet VICes sVas.

En

Wordt Van nleMant bekLaeCht.

Hy wordt gheplaeght / maer niet beklaght / hem wordt wederom inghemeren met de maere daer hy mede heeft upghemeren. Wat staet hem nu anders te doen als

DoLeat, atqVe eXerCeat patienteM.

Dat wilt soo segghen

hoLLantsche geVsen. VerDraeghet gheDVLDIgh.

Het weder nat en bochtich / en onghesont vooz d'Hollanders.

M A R T I V S.

Nieuwe Maene den 5. Meert / t'sabonts ten 9. uren 21. min. Ascend. Pisces, Sol ende Luna gaen van Gemini naer Cancer, bindende daer Mercurius ende Saturnus, het welke niet veel goets en beduyt / principelijck vooz de Hollanders, want hier hebben zy zich weer vergaert / al hun macht ende pracktyck hebben zy te werck ghestelt / maer al te verghiefs ? Want eylaes Mercurius die bynght t'ijdinghe / ende hy seyt :

heV DenVo IaCent teLa eorVM.

Dat is :

aCh hVn Maght Light Daer Weer.

It oock moghelijck / arme verlatene Geusen ! Wat sult ghy nu gaen maken ? Ghy hebt het watterste gheintenteert / ende alles en wilt niet helpen. Ick en weet u gheenen beteren middel / al waert ghy mijn eyghen Broeder in Kristo.

Als desen :

eXpete VenIam a Deo, & rege CaroLo.

biDt oM ghenae, Iae LieVer In tHts aLs Veel te spae.

Doet mijnen raet / ende ghy sult my bedancken. Het weder is noch gheneghen tot Dorst.

HEt eerste quartier den 13. Meert sabonts ten 11. uren 34. minuten. Ascen. Gemini, Luna in Sagittario begheeft haer onder Capricorno, alwaer sy haer

haer met Jupiter conjungeert. Hier ſchijnt eenen blijden tijt vooz handen / maer
 booz u niet ghy Ketterſche Schupffel-bouten / want die wint die verblijt ſich / niet
 die verliest / ergo ghy en hebt u niet te verblijden / want ick weet wel / en ick darf
 het ſtourelijck ſegghen :

perDIſ hVnC LVsVM.

Dat wilt ſoo veel ſegghen / als dat

De geVfen nV Moeten t'heel ſpeL VerLiefen.

Ick dachte ſeker dat de Geuſen al beter verkeeren koſten / als zy ober Hondert
 jaer de Beelden in Zabandt ſoo verkeerden ende af wierpen / waer van dat zy
 op heden noch behouden hebben dien eerlijcken Tijtel van Beldt ſtormers ; im-
 merx watter van is / ofte niet / en hoe wel dat zy konnen verkeeren / men ſal't
 hun noch veel beter leeren : en hebben zy dan noch wat by te ſecten / ſoo ſullen wy
 Croſſenteren / of Piquetten. Het weder tot sneeu ende bozſt.

Volle Maene den 20. Meert / t'ſabonts ten 6. uren 41. min. Aſcen. Virgo, Luna
 naer dat ſy in Conjunerie met Mars gheweest heeft / comt dooz onderwach-
 ten t'wiſt in oppoſitie. Den Heere Chriſtus weenden ober de ſtadt Jeruſalem / om
 dies wille dat hy boozſaght / datter niet eenen ſteen op den anderen soude blijven
 ligghen / maer de ſtadt om hunne ſonden heel omghekeert soude worden. Eplaes !
 die goede Catholijcken die weenen op heden oock om de hertneckicheyt vande
 Geuſen ; want zy en ſullen doch niet een hair beter vaeren : Ghemerckt dat ick
 binde

Dat hoLLant hier nV heel omghekeert Wort.

Niet anders als eertijts de Borghers van Jeruſalem / die Godts Prophteren
 ende Apoſtelen verjaecht hebben / ghelijck hunne Broeders de Geuſen doen / die
 Godts Prophteren , ick wil ſegghen / de Prieters Godts , met al de Catholij-
 ken ghedoodt ende verjaeght hebben / en al hun goederen af-ghenomen / waer by
 zy zich ſoo Hooch-moghende ghemaect hebben / dat hun docht dat zy boben
 Kieſeren en Koninghen ghewaffen waren.

Maer hoe hoocher In ſtaet , hoe zwaerder VaL.

Goet weder.

Het leſte Quartier den 27. Meert / naer noen 46. min. Aſcend. Capricornus,
 Luna verthoont haer in het ſesde Hups des Hemels met de blonde Venus :
 Sy roepen van boben / en al dat ick can verſtaen / dat is / dat zy ſegghen /
 hoLLant 't is nV aL Ver Met V gheDaen.

En bliſt ghy dan noch al eben blindt ! en tot reſtitutie noch ongheziadt / be-
 peyſt u het is meer dan tijdt : want /

ziet hoLLandt Wort heel VerMant.

Ghy zijt doch op uwen leſten aeffem / ick bides u komt doch / ick belobe u
 Den konInck ſaL V Weerom ontfanghen.

Hoe wel dat ghy het niet weerdich en zijt / nochtans zijne ghenaeſte is grooter
 als uwe onweerdicheyt : maer en wilt ghy niet comen / peyſt al eben wel dat ick
 u hebbe gheroepen. Van ick ſien wel / t'is al booz een doof mans deuc gheklopt.
 Het weder tot bochticheyt.

APRIL

A P R I L I S.

Nieuwe Maene den 4. April/naer noon ten 2. uren 51. min. Ascend Aries, Saturnus in Sagittarius comt Mercurius dapper beſpzenghen/tot groot na- deel van de Hollanders, want zy en hebbender noch niet mede gedaen / hun na- ken noch al veel meer plagen:maer wat iſt/zy en moghent niemant claghen want zy en worden van niemant beklaght:

Wie loyde De hOLLanDers beklaghen.

Daer en is geen Patie ter werelt die hun beclaghen / maer elck die jinght als in de recht-maſſighe ſtraffen/ die ſy nu hondert jaer lanck hebben verdient maer al heyt den Heer wat langh/Hy ſtraft ſtrangh ! Wat dunckt u Hollanders begint gy het te voelen? Komt in tijts en wilt Godts gramiſchap koelen/hy can u ſlaen en doek weer ſalven/hy en gaet niet heel verdoolt die keert ten halven. Het weder paſſelijck ghetimpert/goet voor de Druchten.

Het eerſte Quartier den 12. April naer noon 32. min. Ascend. Cancer, Luna ſijnde in Libra om Venus daer te vinden. Het laet ſi gh hier oock noch ſeer droeſſelijck aenſien voor de Hollanders, de plaegen en houden noch niet op/daer worden noch al nieuwe inventien bereyt om de Hollanders noch beter t' hups te vinden/maer dat het arghſten is/ſy en crygen van niemant niet een trooſtelijck woordt / elck ſeght:

qVIs ConſolabivR IMpIoS fIDeI hoſſes.

Dat is in ons Moeder-tael te ſegghen/

Wie ſal Doch De hOLLanDers vertrooſten.

Sy hebben ſoo menich bedroeft hert ghemaect/ nu Hondert Jaer lanck/daer zy van niemant gheenen trooſt en meriteren / alſoo dat zy weerdiech zijn/niet alleen van alle Menſchen/maer oock van Godt ſelver verlaten te zijn; want zy hebben Godt eerſt voor al gheabandonneert:

DeVs non CVrat pravos ex MaLignos.

Dat is te ſegghen:

Dat goDt gheen onrechtveerdich VOLCK en beſorght.

De geuſen Connen en Moeren hyn hier haer regVLeren.

Het weder tot sneeuſe / in het leſte noch eenden vorſt.

Volle Maene den 29. April/smorghens ten 3. uren 3. min. Ascend. Scorpio, Luna comt in Cancer, doch vereenicht haer met Sol. Hollandt wordt hier noch harder gedrepght als van te voozen: Want dien grooten Godt die ſepdt/ mijn is de wraeke/die ſchijnt epndelick ten epnde ghecomen te zijn om wraeke te nemen / over die wraeck-ſchuldige Geuſen: Van ick hebbe ghehoort een gheluyt / als komende van boben:

Ziet Den Dagh Der Wraeke, ſal V ghenaecke.

O ongheluckighe Geuſen ! Als ghy in des Heeren handen zyt gevallen/ſog iſt met u ghedaen/dan en wil ick niet eenen Dader onſe voor u leſen/want ghy zytte r om kout:Maer comt en vertoont u aende Pziester/doet hoet en reſtitutie

met de Manen van Piniue / bestropt u hooft met asschen / ende trecht hares
sacken aen / ende h. dt den Heer om gratie / want:

heI Is seer LanCkMoeDigh, niet WraeCglerIgh.

Goet groepende weder / niet sonder wint.

H Et lesse quartier den 26. April / sinorghens ten 2. uren 7. min. Ascend. A-
quarius, Mars comt in Pisces ende daer naer in Aquario. Ten schijnt hier
weder al niet wel van dege te wesen met de arme Hollanders; het laet hem aen-
zien al oft zy met den onrechtbeerdigen Hof-meester in't Evangelie sullen moe-
ten rekening geven van al hun onrechtbeerdich goet, datse nu Hondert laer be-
seten hebben:

proh DoLor! haeretICI aD qVID Ita venIstIs.

Verstaet ghy dit niet / ghy lompe Geusen? Ick sal het u wtleggen: Het is te
segghen:

YLaCen Waer toe zYDY koMen?

Het is seker verr' ghenoech koinen met u-lieden / ghy haddet soo verr' niet
moeten laeten koinen / ghy hadt moghen eerder hooft in't schootjen leggen, nu
sult ghy moeten rekeningh doen van het meeste tot het minste / ende al dat uwe
beurse niet en can betalen / sal uwen hals betalen.

In teLLeXistIs Me DIi aLItpotentis?

Dat is.

Verstaetg'er Wel hooChMoeDighe heeren?

Het weder tot een soete locht ende bochtighet.

M A Y V S.

Nieuwe Maene den 4. May sinorghens ten 6. uren 2. min Ascend. Taurus
Luna met Mars in het sesde Aspect / comende Saturnus in Gemini. Ten schijnt
datter noch al groote troebelen en onhepen ober Holland sullen comen / want zy
berhoochmoedighen zich noch al te seer / en willen dien gheusurpeerden Titel
noch niet laeten vaeren: te meer om dat de Aetheur in het voozgaende quartier
hun daer vooz gekent heeft. Maer zy toonen dat sy niet wel en hebben ghesu-
deert / ende datse de figuer van Iromia niet wel en verstaen / want als mensche Bee-
ren noemt dan meptimen Slaven / als mensche Hoochmoghende noemt / dan
meptimen Machteloose / als mensche Goden noemt / dan meptimen Dupbels.
Ende om dieswille datse dese maniere van spreken niet en verstaen / soo sal
ickse met huunen rechten naem noemen / ende braghen of zy my alsdan wel
verstaen hebben:

In teLLeXistIs Me stIrs DIaboli?

Dat is:

verstaetge Dat recht DVEVeLs kInDers

Die is uwen rechten Titel / die comt u recht toe / en anders gheenen: want
ghy zijt dupbels ghebzoetsel en dupbels wtbraecksel: jae dupbels Slaven: Want
dat de dupbel noch zijn moeder niet doen en wilt / noch en kan / dat doet gullide.
Ick behoef het nu niet te bewysen / 't is vooz desen genoech bewesen. Ick heb-
be

Behier niet Ironice geſproken / maer eeghentlijck: dus vertrouwe ick dat gyl-
lieden my wel hebt verſtaen. Het weder lieffelijck ende groepende locht.

H Et eerste quartier den 11. Mey t'ſavonts ten 7. uren 31. min Ascend. Leo.
Luna onder Aquario verghelſchapt met Mars in her derde Gemels teekē/
Daer naer in conjunctie in her hups van Saturnus verreeken met maldanderen
naer Pisces. Heel ongefonde locht voor de Hollanders, zy moeten noch al eben
ſterck inde vurs blaſen. Ick beken dat ick my in het doorgaende wat miſgrepē
hebbe met ſulcken braue Mannen dubbels kinders te noemen, ten zyn in miens
nu gheen kinders meer / zy hebben nu Hondert Jaer hups gehouden / ende me-
nighe treffelijcke mans wercken ghedaen / ſoo met moorden en pranghen als
met woeghen en hanghen / ſoo met ſtelen en rooven / als andersins: Sijn dat
kinder-ſake n / zy moghen wel met recht ghenoemt worden geen kinder / maer

IniqVI 2C DaMnabiles VII.

Dat is te ſegghen /

VLoeck Waerdighe mannen.

Oſte /

o VII Infavri & MaLEDICTI.

Dat is:

o Mannen onſalich ende verweſen!

Want zy hebben onſaelighe wercken ghedaen / het Hepligh der Weplighen
ontheplicht / het bloedi van Beduwen en Weſen ſcoops ghewijſe ingheſloopt /
ende noyt verſaer. Den Heer hepdt langh / maer hy ſtraft ſtrangh. Goet ghe-
tempert weder / op't leſte windt Schipper ziet toe.

V Olle Maene den 18. Mey voor noon ten 11. uren 17. min. Ascend. Scor-
pio, Luna in Tauro, Mars en Mercurius in Cancer gaende om Venus met
Jupiter te conſongerē. Daer ſulken veel nieuwtſheden ontklaen / ſtreckende tot
nadeel vande Rebelten die onder den Heer woonen / te weten Hollandt ende Zee-
landt. De Geulen door hun archliſtich verſtant / die hadden ghedacht deſe on-
hepen te voorkomen / maer ſy waſſchen den Moort: Wat wil ick meer ſegghen
als de waerheyt / ick zien wel

't is Met De geuſen van Hollant al verbrot.

Ten is niet om redzeſſeren / dan door reſtitutie / daer ſy noch niet toe ghezint
en zyn / zy ſonden ſekers al te heel moeten weder gheben / ſae zy en ſouden niet
behouden alleenelijck eenen naghel om hun gat te hebben: want zy en bezitten
ter werelt niet anders als gheſtolen goet / ſoo van Gheestelijcken / als Wereltlijc-
ken / ſonder eenich onderschept / zy peyſen / 't is beter ander Mans goet als geen /
want zy hebben een heete ruyne Hollantſche Conſententie / dan het eyndeken ſal
den laſt draghen. Het weder heel vruchtbaer.

H Et leſte quartier den 25. Mey t'ſavonts ten 7. uren 29. min. Ascend. Pisces.
Sol in Gemini. Daer worden weder veel groote Hoofden t'samen verga-
dert. De Enghelſche zyn in vrieſtant gheſant / ende zyn met de Munſterſche ge-
conjungert: Nu ſal het op een ſchaep ſcheeren gaen / die nu niet te luy en is die
caſte byp toe:

WaeraChrlgh nV geLDet hem eerft.

Daer wordt nu op Hollant lustich gheramboert / nu zijn de prijzen te gheben. Merme Geusen, men heeft het u ghenoech boorsept / ten kost anders niet komen / ghy hebt noch al ghemeynt dat het soude veranderen / maer noen / daer en is noch gheene veranderinghe:

D nootLot Dat Weet noch geene Veranderinghe.

Ghy weet wel dat de Fortune niet ghestadigher en is / als inde continuatie van onghelucken te causeren / die dat niet en wilt ghelooven / die

Vraget De rampsalighe geVsen Van hoLLant.

Sy sullent u wel segghen. Het weder tot koelen reghen / daer naer schoon weder / goet booz de Duchten.

I V N I V S.

Nieuwe Maene den 2. Junij ten 4. uren 32. min. naer noen. Ascend. Gemini, Luna conjungeert niet Mercurius. Den Hollantschen Leeuw mochte wel eenighe Tonghen ghyt worden / het sal hem al vrent laeten aenzien aen den Water-kant. Wel ghy Geuse Spinne-koppen wat ghebzeckt u / wat isser gaens? Waerom ziet ghy soo langhs den neus / waer is nu uwen grooten moet?

geVsen Van zVrphen Laet Den Moet slncken.

Hoe gaet het alreede soo slecht dat ghy uwe couragie verliest? Houd u kloek, ende treurt daerom niet / ghy en sulter niet eenen stupber aen verliesen / want al dat ghy ghyt woze / dat en behoorden u van te voozen niet toe:

WeL sChept Dan Moet, en treVrt niet.

Wat wilt ghy daerom treuren / ten maech toch anders nu niet ghebeuren. Het weder tot hitte ende tempeest.

Het eerste quartier den 10. Junij / smorghens ten 3. uren 10. minut. Ascend. Libra, Venus en Mercurius, sullen ons extraordinarische hitten veroorzaken / jae sulcken hitten / dat de Hollanders niet al het water bande Zee die vierblammen niet en sullen kunnen blusschen / alsoo dat hun het hert inden schoen sal zinken / ende datmen niet groote reben wel sal moghen vzaghen /

Waerom VerLiestge De Corage!

Is dan den schick soo groot / dat ghy / die altijd sulcken kloeken Meutoen hebt willen zijn / nu wel van angst in een Mupsen-holleken sout kruppen: Mij dunckt dat noch eer langh de rupine Zee u sal te nouto / ende de wijde aerde te engh zijn: Waer sult ghy dan loopen! Maer den Kepsen / neen ghy zijt wijser. Maer den Koningh: Daer hebt ghy gheen wooningh. Bidt dan in rijts om ghe-naede / beter ieen uer' te vzoech / als Hondert jaer te spaede. Hollanders vzeest. Wint / donder en tempeest.

Volle Maene den 16. Junij / sabonts ten 8. uren 9. minuten. Ascend. Sagittarius. Mars in Aries veroorzaecken groote hitte met donderslaghen. De Hollantsche Onderdaenen beghinnen hier groot achterdincken te krijghen / want zy worden ghetoaer darmen: Zeem concom den mont stuycke / en niet met allen daer

daer in / alsoo datmen wel mach segghen /

De hoLLantse gevlen Ligghen nV op hVnnen aMen.

Ende t'is soo waerachtich alser opt Almanach waer gheseyt heeft / te weten :
Men VerWaght Den Leften InIck

Zp gaen met groote schreden / zp zijn meer als half doode / het schijnt reghen
nature dat zp noch leben. Ach mochten zp noch eens verquicken / zp en loeden
hun aen soo grooten boeken niet meer verslieten : Zp zijn ghelijck de Kinderen
die veel Cruyt hebben gheren / ende dat de Vrouw om haer ghelt comt. Het weder
seer aenghenam ende schoon.

L Este Quartier den 24. Junij / ten 11. uren 48. min. Ascend. Aries. Sol, ende
Luna in Aries. Mars in Taurus, moet verhusen met Jupiter in Gemini, daer
haer de Son' laet vinden. Hollant heeft het noch al te liden / alsoo den bermheer-
tighen Godt zijne bermherticheit nu volle Hondert jaer gheoeffent heeft op de
Hollanders, soo oeffent Hy nu oock een Jaer van bozaeck : Men macht segghen
het is waer / top zien het vooz ons ooghen :

hoLLandt gheVoelt Die Wraeke gods,

Daer zp ghevoillich den hals onder bugghen. Want al zijn sy noch eens soo
Hoochmoghende, nochtans en vermoghen sy niet reghen den Almoghenden.
Het welcke hun sekens ghendeck spijt : Want doen sy de heere gantsche Wereldt
troitseerden / ten looch hun niet veel of de Geusen hadden met de Reusen den He-
mel oock bespronghen / ofte ten minsten eenige Derraderijen op ghedaen : Ghelijck
sy jimmers al wat sy bezitten met verraderijen hebben ghekegghen. Ick rapo-
tere my aen de onpartydighe Lief-hebbers. Het weder tot Onder / Blixem en
Tempeest.

I V L I V S.

N Leuwe Maene den 2. Julij / ten 4. uren 30. min. smorghens. Ascend. Can-
cer. Luna soude haer wel gheerne met Jupiter weder conjugeren / maer Ju-
piter opponeert hem in granschap reghen Luna, doch ten lesten versoent sy haer
met Saturnus. De Hollanders sagghen / soo het scheen / hier een kans / die sy niet
onbepruoft en wouden laeten henen glibben : Maer het waer beter niet begheest.
Want wat sal ick meer segghen als de waerheyt :

WeDer MisLVCKt.

Nu is den pot den bodem ingheballen / nu ligghen al de spillen in d'asschen / alle
hun hope is op eenen ooghenblick verdwenen / het schijnt dat sy niet eens wat aef-
sem en moghen scheppen / 't is gheduerich ad Arma, te Water ende te Lande.
Daer hebben die Kerne Geusen leelijck laeten ligghen / dat is een onvergeerbare
schaede :

eLaCen Wie soVDe Dat hebben gheDaght ?

Tae de goede Catholijcken hadden dat wel ghedacht / en oock de Geusen ghe-
waerschouwt / maer sy woude niet ghelooen / en ordinaris / die niet en wilt
ghelooen / die moeter ghevoelen. Het weder tot hitte ende tempeest.

H Et eerste quartier den 9. Julij / smorghens ten 6. uren 46. min. Ascend. Venus en Mercurius, sullen ons groote hitte veroorzaecken. De Hollanders hebben hier wel vjstrich pont keerffen verbrant om hun verlozen macht weder te soecken / ende noch en konnen sy de selve niet vinden / sy en doen onder malcanderen anders niet als gheduerich vzaeghen /

Waer Is nV aL De Macht?

Daer top een groot deel der Oostinsche Landen mede hadden bemachticht: Daer top altijd de Erf-landen van het Huys van Oostenrijck mede hebben gheassisteert / principaelijk den Palsgrave, als hy den Roomschen Keyser zijn Boheemische Croon woude ontfangen: Waer is nu de Macht / daer top de Muscoviters, de Zweden, Bethleem Gabor, den wijtghelighen Persiaen, de Brazilianen, ende den Grooten Mogor, jae doek de Turcken ende Barbaren mede hebben opghelicht teghen den Roomschen Keyser, teghen den Spaenschen Coninck, teghen Zijne Paulelijcke Heyligheyt. Ick vzaeghe noch eens /

Waer Is nV aL Dese Macht?

Clacien sy isser op henen / en in roock verdbuuenen / dat springht teghens ons sehenen. Het weder tot wint / op het leste tempeest.

V Olle Maene den 16. Julij / smorghens ten 6. uren 21. min. Ascend. Capricornus, Luna in Aries, doch Sol inden Orest. Daer komen goede Maeren wt Polen / Spanien / Enghelandt en Portugal: Maer ick bidde

Laet hooren De hOLLantsc nleVWe Maeren.

Ick sal u die heest gheseyt hebben / dat is:

Dat Den hOLLander niet Weer ter zoe en sal Vaeren.

Wat! niet ter Zee vaeren / niet ter Zee vaeren. Dat en can ick niet opbrassen: Nochtans nu onlanghs hebben sy van hun selven gheschreven / aldus:

„ Ende soo veel belanght de Heerschappije der Zee / is een vghelijck bekent
„ hy ons te zijn: jae in alle memorie der Menschen / ende in alle Historien aller
„ Natien / en salmen noch soo stout ende kloeck / noch soo gheluckigh be-
„ stoen vinden / als wy in eozre jaeren ghedaen hebben: Wy hebben ons altijd
„ Waes ende Meester bevonden / ende gheen Natie ter Werelt / die teghen ons
„ kost opzeplen; Een yder heest onse Zee macht niet alleen verwonderd / maer
„ doek schiel aenbeden. En nu komen die droeve Maeren / dat wy niet meer
„ ter Zee en moghen vaeren. Het weder tot wint met donder en blixem.

L Este quartier den 24. Julij / smorghens ten 4. uren 29. min. Ascendent Taurus; Luna met Jupiter en Mercurius in Aries. Het schijnt dat den Zee-Gode Neptunus van vele Schepen sal bereden worden / met diepe Kielen: Wat sal ick segghen / 't is om den Hollander heel en gans te vernielen:

Want Men sal hVn toCh hehr gheene ghenae Doen.

Neen seker Hollander dat behoest ghy doch niet te vepsen / maer ick weet wel ghy soudet doek niet derven versoeken oft bereyssen. Ick weet wel dat ghy seght met den Coninck David: Ecce in flagella paratus sum. Siet ick ben bereyt tot de geesselen / want ick hebber nu Hondert jaer lanck ghenoech verdient. Maer dat ghy soo eene goede bekenentisse deed / dat moecht u noch al veel helpen:

naM fatentI & poentrentI saCILE DabItVr VenIa.

Die bekent en berouto heest / die woerden zijn sonden licht vergheven. Dat sulc
abr

ghy doen / ick weet wel wanneer / alst Lucifer mede ſal doen/en niet eer. Het weder tot donder ende blixem.

Nieu Maene den 31. Julij t'ſavonts ten 4 uren 49. min Ascend. Leo, Luna comende inden Leeuw daer bindende Venus met Saturnus, comende Phobus met zynen gulden Waghen daer by rijden/ dat het dondert op den Merck-bodem/ daer af te meten is/ ghelijck by ſelve ſept:

ORSEO/NO SERA MOLTO ODITO.

Dat is te ſegghen:

Orpheus en ſal niet veel ghehoort worden.

Verſtaet ghy dat toel ghy domme Hollanders: ghy en ſult niet heel naer eenich ſnaren geluyt hebben te luſteren: de Trommels en Trompetten en al het Wel-en-Zee-geſchrey/ ſal te Water en te Lande uwe melodieuſe Harpen verdooben: Daerom ſteecht uwe handen ten Hemel / valt op uwe bloote knien / ende bid den Koninck van Engeland: om ghenade: Seght met een oodtmoedich herte/ ende met neer-geſlaghen ooghen.

Ignora rex DeLICta InſplentIæ Meæ.

Dat is:

heer konInCk en reket aL MYn DWaesheYt niet.

Weyſt dat ick maer eenen aermen Wiſſcher ben / die van niet tot ſet ghecomen ben: heb ick my dooz mijn ghepzetender de Hoohmogenthey wat miſgrepen/ verghebet my/ ſiet ick ben vernedert tot de zolen van uwe Majesteys voeten/ die ick niet weerdich en ben te luſſen. Het weder tot te mpeest en toint.

AUGVSTVS.

Het eerste Quartier den 7. Augusti/ smozghens ten 10. uren 46. min. Ascen Scorpio, Luna zijnde met Jupiter in't derde Aspect in Scorpio. Jupiter meenende dat om zyn verderf ghedaen is. Een Jupiter weest by gherust / ten gelt op u niet / 't gelt op de Hollanders: En waerom toch? Bzaeght ghy den Waerom Hans Geus. Ich bzaegh u oock eenen waerom:

tV CVr propVLſas ſIDeLes roManos.

Seght my eens:

Waerom De CathoLICKen Veraght?

Het schijnt dat ghy eenighe oorzaken hebt om de Roomsche Religie tot uwe Handen te bannen / wt bzeese dat dooz de kracht van dese Kelligie / ende d'uytwendighe schoonheydt van haere Ceremonien / ghelijck den Advocaet pleech te segghen / alle uwe liebe ende ghewillighe Onderſaeten souden met ei tijdt heel Roomsch worden / ende dooz dese Religie met de Spaensche ghemeyn, beghinnen op hunnen ouden Heer den Koninck van Spanien te denken / ende dooz de macht des Gheloofs een affectie ende liefde tot hem krijghen / het welcke soude stryden teghen uwen ghepzetenderden Landts-bijdom: maer dencht / hebt ghy nu hondert Jaer lanck de goede Catholijcke ghebannen / ghy sult nu soo ghebannen worden / dat u nergkens gheene verblijf-plaets en sal vergunt worden. Den Oostlaet hem schoon aensien / bzuichtbaer weder.

Volle Maene den 14. Augusti ten 6. uren smorghens 47. min. Ascend. Aquarius, Sagittarius, Jupiter treckt naer Leo, Ceres is ons eenen vruchtba-
rigen Ost vertoonende. Hier is nu effen het Honderste jaer, gherekent tot eenen
dagh toe / te weten Anno 1666. den 14. Augusti hebben de Geusen van Holland
het Belst van Onse Lieve Vrouwe tot Antwerpen heel berooft ende verbe-
strueert / beneffens alle andere Beelden daer zo aen en by kosten / die sy hebben in
stukken van makranderen ghemoyst en verbrant.

geDenCken V Dese Dinghen Wel.

Ontwiffelijck jaer / want men heeft u al dickwils de memorie verberst / mey-
nende dat ghy-lieden tot kennisse soue komen : Maer met goetheyt en zijt ghy tot
gheen goetheyt te bzinghen / men moet uwe boosheyt met goetheyt besegghen /
en men moet u niet ghevoelt dwinghen / daer toe de reden u niet en konnen bzing-
ghen. Ghy sult ons nu al de Capitaelen / met den dobbelen Interest betaelen.
Het weder tot bochticheyt.

Het leste Quartier den 22. Augusti ten 9. uren 30. minuten t'fabonts. Ascend.
Taurus, Luna zijnde in Aquario, Sol noch inden tweeden graet van Leo,
seer toe-ziende / dooz dien hy een Mede-helper van die Jaer wilt wesen : Maer
zijt voorzeker Hollander, hy en is niet gheneghen u te helpen / want anders sou-
den alle andere Planeren reghens hem Conjureren : want sy hebben eenpaerlijck
u wterste verderf ghezwozen / ende sy willen al te samen / dat /
ramp en Wee V sal gesChieden.

MaLa CrVX te rIDeat.

Want Godt ende den Mensch / Werd' / Zee / Nocht en alle Schepselen Godts
zijn op u bergramt : Ghy en sult dit niet ontloopen / maer met de doot bekoopen.
En ick sou wel derben zweren / ghy en sullet niet schapperen. Hoe ghy het immer
meynt te maecten / ghy sult rekeningh geben van alle saeken. Kroept nu Bechleem
Gabor, ofte den Dullen Halberstat, ofte den Grooten Mogor te hulp : Ghy hebt
soo licht ghereet gheweest om hen allegader te helpen regen het Huys van Oosten-
rijck, dat sy immers u nu oock een woepnigken helpen : Maer alsoo ghereet als
ghy gheweest hebt / soo onghereet zijn sy / maer t'is wel bestet. Het weder tot
hitte ende donder.

Nieuwe Maene den 30. Augusti / ten 3. uren 29. min. smorghens. Ascendene
Virgo, Aries hy Saturnus. Dooz dien dat Sol is den principaelsten Regent
van dit saisen / soo salte ober al schoon sonne-schijn wesen : Maer in Holland sal
opstaen eenen donkeren Nebel van Twist en Oneenicheyt / alsoo datse makran-
deren niet en sullen konnen zien : Want de Sonne der Liefde ende Rechtbeerdig-
heidt / en heeft daer nu in Hondert jaeren niet konnen schijnen / alsoo dat dat
dooz-dzinghende Woordt Godts / dat dooz alle steen-clippen kan dooz-dzinghen /
de Herren der Hollanderen niet en kan dooz-dzingen : Te weten dat Godt sprack
naer het schapen van Hemel ende aerde :

enDe Dat her nV LICht WorDe.

aC fiat MoDo LVX.

Ende terstont zijnder gheschapen twee Lichtten / een groot / het welcke den
Dach / ende een kleynder he welcke den Nachte verlichten. Ende Christus den
welcken

welcken is dat Waerachtich Licht, het welck verlicht alle Menschen kottende in dese Wereldt die hadde hun dooz den Heplighen Willebrordus wel verlicht: Maer sy hebben dat Licht weder laten wtgaen/ende hebben gheseten nu Hondert Jaer lanck in die dicke duysternisse/datse niet en hebben kunnen sien hoe onrechtbeerdich datse handelden met al de Werelt: en oversulcx doek niet en hebben kunnen zien/hoe dat de Rijcks-armade te Lande / en den Koninck van Engelandt ter Zee aen quamen. Wat baet my Keers of Wzil / als ick niet zien en wil, Het weder tot wint / onghesont.

S E P T E M B E R.

Het eerste Quartier den 5. September / ten 5. uren 23. min. t' sabonts. Ascend. Sagitarius, Luna in Aries. De Hollanders die stellen hier al hun hoop op eenighe Potentaten tot den Noordten / die sy meynen dat hun helpen sullen. Maer ghy Walle Hollanders ghy zyt seer verdooft. Sy sullen u assisteren / so langh als ghy een hape op uwten kop hebt. Ghy hopet dat Denemarcken u sat de handt bieden: Maer ick bidts u /

gevsen VerLaet V op DeneMarCken niet.

Want al hebt ghy den Koninck van Denemarcken eens eenen Dienst gedaet / ghy hebt wel hondert ondiensten teghen ghedaen. Denckt ghy dat ghy u op Sweden sult moghen verlaten: Daer hebt ghy't bonden / daer sult gy effen so veel hebben als twee in een handt. Daerom al dat ick u sou raeden / stelt dat wt u hoeft: Want /

sWeden en MaCh V niet helpen.

Sweden selber heeft noch een Ey met u te pellen / hy heeft met u noch niet afgherekent / ick ben verwondert dat hy u so langh verzicht: Niet te min uwten Kerf is heel vol / den dagh der Rekeninghe is vooz de hant. Het weder tot hit te / in't leste vortrich.

Volle Maene den 13. September / ten 7. uren 27. min. Ascend. Pisces, Luna in Gemini, maer vertreckt met Iupiter naer Cancer in't sesde Aspect des Hemels. Slechte Tijdinghen komen tot de Zee. Het schijnt dat den Hollander nu dwinghbaer begint te worden want die nu Hondert Jaer den Dwinghlander ghespeelt heeft / die wort nu selber gedwongen ghelijck eenen wisse. Jae alle de ghene die onder de kappe des Hemels zyn / die roepen alle ghelijckelijck: Laet ons nu De hOLLANDers DWinghen.

Wat die Fielen dat die Schelmen / Machteloos worden en bedwelmen

Wat die Guppen en Rabouwen / Nu bestwijken en verfloutwen.

Al waermen komt / men hoort anders niet / pder die glozeert in de qualicke haert bande Heeren Hollanders, ende wat meerder is:

het WILDT hvn alTeMael teghen.

Wtoos me ziet wel dat het hun niet wel en wilt / want het wort al water daer sy haer hant aen steken: heel contrarie vanden Koninck Midas / die alles wat hy aenroerde in Gout dede veranderen. Men sal noch meer van onghelucken hoozen. Schipper stiet toe / want het sal gheweldich waepen,

Het leste quartier den 21. September sabonts ten 2. uren 10. min. Ascend. Gemini, Luna in Cincer, Jupiter treckt naer Scorpio. Mercurius is op de heen om vrienwe rjdinge te brenghen/ende alsment al wel aenhoort/het is dat hy beklaght met eenen diepen sucht/

Och arme Die verlatene Weeskens.

Het sijn die weeskens van Hollant die hy beklaght: Maer ten sijn nu gheen weeskens meer/sy sijn nu juist hondert jaren upt haere mombardijen: Maer het hadde goet geweest dat sy alteinael in hunne wees-jarē den hals gebrōkē hadden/soo en souden sy naermaels out geboorden sijnde/soo heel onhepls de heele werelt door niet hebbe bedreven/want hun goede Catholijcke ouders die sy hebben gehad/en hebben hun niet gheleert alleen die dieverpen / moorderjen/ en beest-stormerpen/ daer sy hun nu hondert jaerlanck in geoeffent hebben; niet al oft sy van seer goede brome en oprechte Catholijcke booz-ouder s/maer van Schyten/Barbaren en Turcken gebozen waren. Daerom ten is geen wonder datse wat door de hekel ghetrocken worden. Ongefont weder booz de siecken/ al bochtrigh.

Nieuwe Maene den 28. Septembrijs 14. minut. naer middagh. Ascendene Libra. Sol in Libra, zijnde Luna in Capricorno, comt daer naer hy Venus in het vierde Aspect. Ondertusschen waren Mars ende Nept unus, den eenen te Wa-ter ende de anderen te Lande laechende binnē s' wouts/hopende dat hunmacht niet licht en soude gebroken worden/want sy zien dat door hunne macht en geweld / de macht en't ghevelt der Geusen is ghevelt: Want sy voeren een Symbolum luydende aldus:

Maght en gheWELt LIGHT neDer gheveLt.

Sy hebben nu Hondert Jaer hunne macht en geweld teghen't Huys van Oostenryck en alle goede Catholijcken gebzupcht ende gheoeffent/ende schier alle de Werelt door loosheyt en boosheyt betrapten en bedrogen/het was tjt dat hun macht niet meerder macht ghedestruert ende te niet gedaen wiert. Daer staet gheschreven ed omnia unde, dat is: Alle dinghen keeren weder van daer sy komen. Ergo allen het lijden en verdziet/dat van hun tot ander Personen gegaen is/dat keert nu vanden anderen weder tot hun. Het weder windtachtich ende goede ghetemperde locht.

OCTOBER.

Het eerste Quartier den 5. October smorgens ten 3. uren 36. min. Ascend. Capricornus, Sol zijnde in Libra, Luna in Aries, comen Jupiter met Mercurius by haer / Mars inden 20. graet van Pisces. De oorloghe te waeter ende te Lande gaet noch sterck voort. Heemt wel acht op dit fatsoen/

De DWingheLanders Van hOLLANT

Worden hier alteMael versLaeghen.

Dat moester afkomen? t was hun ghenoech ghepzoophiteert / dat stont hun alsoo te geschieden/ende sy en costen dit noot-lot niet passeren. Sy en behoefet niemant te wijten als hun eeghen dwingelansche seiten. Al lijden sy allen dese schae-

Schaeden / wischtaus en willen sy sich noch niet beraeden. Het schijnt dattet niet hun is ghelijck met eenen ouden meelsack / hoe langh datmen daer oock blijft op slaen ende kloppen / soo vlieghter noch althit stof uyt / alsoo schijnt het dat sy noch wat konnen bysetten; maer ten duert ordinaris niet langh / als arme lieden wat hebben. Het weder tot ghesonde bochticheyt / goet vooz de vruchten.

Volle Maene den 13. October smorghens ten 2. uren 36. min. Ascend. Ariës Luna in't 4. Aspect comende by Mercurius, dat schoon weder sal maecken: Maer boven Holland hangen noch veel donckere wolcken / want men hoorz ende men siet / dat

Die geVsen noCh Dapper ghegheesseLt Worden

Sijn de rijs-roeden nu versteten / men salte gheeffelen met pferre keten : jae soo langh / tot datse al't ghestolen goedt hebben weder ghegeven met den interest van Hondert laeren, ende dat preciselijck teghen acht ten hondert. Sy zijn sulcken goeden Reken-meesters / dat sy dan pertinentlyck ober slaen / wat het wel bezaecht : al waert dat sy de heele Zee wt-bischten / ende allen den Hollandschen Mees vercochten / jae allen de waeren die opt op Holland zijn ghelaeden / en konnen niet betaelen die groote schaeden / die sy aen alle de werelt nu Hondert laer lanck ghedaen hebben. Lieffelijcken soune-schijn.

Het leste Quartier den 21. October smorghens ten 3. uren 57. min. Ascend. Leo, Luna in Libra. Droebe Tijdinghen vooz de Hollanders, het en wilt doch niet met hun niet louteren noch wouteren / sy hebben teghen de Maen ghepist. Ich dachte dat de Hollanders sulcken fijnen Dalinghen waeren / ende van sulcken fijnen Blas ghesponnen ende ghehekel't waer / datse nu niet meer dooz den Meel en moesten ghetrocken worden: Maer ich mercke hier heel anders / want ick bebinde dat

siet De hoLLanDers nV ghehekeLt Worden.

Ende worden soo ghehekel't / dat allen hun Blas in werck sal veranderen: maer wat kan daer teghen staen / sy hebben nu den tijdt van Hondert laeren dooz hun archlisticheyt soo veel werck ghegheven aen alle de werelt / datmen hun nu oock den penninck moet jonnen / want als d'een handt d'ander wasscht / dan worden sy beyde schoon: maer sy sullen hun handen wasschen niet in eenich welckende kroose-waeter / maer in Deck en Solfer. Het weder tot dozren windt.

Nieuwe Maen den 28. October sabonts ten 9. uren 13. min. Ascend. Scorpio, Sol in Scorpio, Venus met Mercurius. Groote beroerte in Zee. Daer sullen vromde Voghels komen vooz haeren tijdt / Hollandt slaet uwen kop gaede / want ick zien dat die twee Comeet-sterren van't Jaec 1665. hier sullen hun operatione ende effect doen.

DVpLeX CoMeta.

't Was een DoVble CoMeer.

Hebbjet niet ghezien Hollanders of isst u verghten ! dat dese Cometten u boven't hooft hingen in't midden van een doncker wolcken. Weet ghy niet datter gheschreben staet / datter Teekenen sullen komen vooz't verdoef. Wat dunct u? waeren dit gheen Teekenen ghenoech van uwen onderganck? Kost ghy klaerber

voorz boden hebben als dese waeren: Maer ghy hebt het perijckel beuint/het is seker datger in sult vergaen. Het sal dapper waepen/ daerom Schipper ziet toe.

N O V E M B E R.

Het eerste Quartier den 3. November/ sabonts ten 5. uren 46. min. Ascend. Aquarius, Sol in Capricorno, Luna in Cancer, den Arent triumphheert over syne byanden met vernieuwde Wtecken/ en stercke Clauwen. Daer sullen der veel sijn die't niet gheeren en fullen sien ofte hooren / p'ncipalijck de Geusen, maer niet te min het is een plaasier.

hoe Die sCheLMen en rabaVWen
eLCK oM t'feerst Dat hooftle craVWen.

Dat is ordinaris / als de Nozologie niet wel en gaet / dan trecktrinten stracke naer den Lups-bos toe / dan sitmen met de handen in't hapt / al eben eens ofte men sijn aen de Lupsen zoeken wou: soo oock met de Hollanders, hunnen heelen handel en deught niet veel/hun Nozologie is heel end' al verloopen/want sy krijghent op hunne huydt / waer sy maer hun hoest en steken / wat connen sy beter als naer den Geusen Lupsen-bos weder marcheren / daerse van ghecomen sijn. Het weder passelijck schoon / daer na vochtigh en onghesont.

Volle Mane den 11. November sabonts ten 4 uren 28. min. Ascend. Taurus Luna, Saturnus en Mars in Virgo. Groote beroerte ter Zee ontdeckt/welcke groote couragie aen de Enghelsche sal veroorzaken/ tot naedeel en groote schaden van de Geusen, die hier seer sammerlijck lanck hunnen neus sullen staen kijken/want het Chronicon seyt ons dat

aLlen De geVlen, sIen nV Met Langhe neVsen.
Jae sy staen bedut, bedot,
Al hun saeken sijn verbrodt.

Maer seght my eens Hans Geus, wie heeft uwen staet ghebrocht in sulcken extremitet / ist sake dat ghy't niet en weet / ende dat ghy't gheeren sout weten/ dat heeft ghedaen uwe Hoohmoedicheyt / haddet ghy-lieden de doozluchtighe Helden! sae oock eenighe Potentaten des werelts soo niet veracht ende geterghit soo haddet ghy moghen behouden blyben / maer nu'k en gaef niet eene myt booz allen u Hoohmoghenthey. Het weder tot helle sonne-schijn/ondertusschen wat mistachtigh.

Het leste quartier den 19. November sabonts ten 4. uren 37. min. Asce. Leo Sol haest hem naer den Schutter, Luna in Schorpio gaet met Venus naer Sagittarius, in't 4. Aspect des Hemels/ Mars in Capricornus, die is een quact teehen / ende dreyghet vele Landen/ p'ncipalijck die onder Aries sijn ghelegghen als Hollandt, Vrieslandt en Zeelandt, want soo lanck alser noch eenen Hollantschen Raes in hun Schappraep / oft een zen bis in hun Sibiren te visschen is / soo en salmen niet op houwen van hun lustigh te bessenen / want dit Jaer schijft en mach niet lieghen.

hoLLANdE Wort LVftigh ghebeſſeMt.

Sp hebben nu Hondert Jaer lauch gheweest onrechtbeerdighe Caſtigadores van vele bedruchte Catholijcken / nu moghen ſp wel een Jaer Caſtigados ſijn. Ich en weet niet oft die votte Geuſen dit wel verſtaen ſullen / immers verſtaenſet niet dat g' het vraghen aen hun Bijbel-ſuſters / want die den Bijbel coumen verſtaen en vpt-legghen die ſullen dit oock wel verſtaen / ofte die het niet en verſtaen datſer naer ſlaen / ghelijck ſp ozbinaris in't leſen van hunnen verbalschten Bijbel doen. Het weder wintachtigh ſomtijts ghetempert.

Nieuwe Maene den 26. November ſmozghens ten 7. uren 16. minu. Aſcen. Sagittarius, Luna in Aquarius, onder die welcke groote ghereetschap ghemaeckt wort tot heel bloet-vergieters / ſoo te water als te lande / Mars verheucht hem inden hoochſten graet / om dat den Oozloogh in Hollandt ſoo dapper voozts gaet / hy en roept niet anders als wraeck, wraeck, wraeck, jae hy heeſter (om beter te ghedencken) een Jaer-ſchriſt af ghemaeckt / dat ſept :

gheeft Wraek, en ſtort Die Leſte DrVppel bloeDts.

Hy en ſal de Hollanders in't minſte niet ſpaeren / die ſoo ghedomineert hebben in Hondert Jaren maer het ſchijnt dat ſp hun met de Doet-branders vertzoosten die plachten te ſegghen / laet ons woeghen en helen / en rooben en ſtelen / ſonder breeſ oft achterdincken / men ſal ons niet verder krincken vooz men ſyn gebanghen / en worden wy dan ghehanghen / ten is maer een uerken quaet ſpel. Is dat uwen trooſt ghy Hollandtſche Boeven, ſoo en ſult ghy nu gheen anderen be-
hoeven. Het weder gheturbuleert / vachtigh / onghesont.

D E C E M B E R.

Het eerste quartier den 3. December des ſmozghens ten 11. uren 24. minut. Aſcendent Piſſes. Daer comen noch droeber en droeber Maeren / rakende den ſtaet van Hollant, de Hooch-moghende ſenden hun Ambassadeurs ſoo naer't Roomsche Rijk, als naer Enghelandt, met ootmoedighe verclaringhe / dat ſp ghe eren ende ghewillich ſullen af-ſtant doen van dien Tijtel van Hooch mogende, ende datſe te vreden ſijn van vooztaen te moghen heeten d'Ootmoedighe, ende dat het hun leet is van allen het ghene datſe ſoo tegen d'een / als teghen d'ander hebben misdreen / ende datſet hun leven niet meer en ſullen doen / ende dat men't hun vooz deſe reys noch eens ſoude vergheben : Maer Hollanders weet ſekerlijck :

Dat beraVW CoMt hler te Laet.

Ghy en ſult niet allen u beſoſten niet op doen / ghy moet ghe duldich ſijn / en patientie hebben : Daer ghy u noch mede cont trooſten / dat is / dat ghy u eyghen ſtraffe lyd / dat ghy gheen ander Cruys en draeght / als het ghene dat uwe onrechtbeerdighe handen ſelfs hebben ghebzacht / had' g'het ſoo ſwaer niet ghemaeckt / ghy ſoudet lichter ghebzaghen hebben. Daerom wilt ghy murmureren ghy moet teghen u eyghen ſelven murmureren. Het weder nevelachtich / on-
dertuſſchen voozt.

Volle Maen den 11. December ſabonts ten 3. uren 12. minut. Afce. Gemini, Luna zijnde in Virgo, Saturnus komende met Venus in het 4. Aspect, dat niet veel goets en beduyt. Hier wort de Bzuyt daer't al om danst oberghelohert: Dat ſnoode hOLLANDt Wort hier ghe Le Vert.

Hier worden de Hollanders ghegheven in handen van h. mine wanden/peynſt eens hoe daerſer mede ſull. n. leven. Ick ſout bykans wel raeden/evens eens ghelijch de Kat met de Muys. Sy hebben ſoo qualijck gheleest met de goede Catholijcken nu Hondert Jaer lanck / ſoo in Hollandt, Zeelandt, Vrielandt, in't Kant van Over Maes, in de Meyerye vanden Boſch, ende ober al daerſe hun Hoochmoghentheyt in't werck ſielden / dat die ſelbe met hun nu niet een Jaer beter en ſullen leden. *O gh. Opraniffche Ketteren ?* Swijght / lijt en verdraeght / want de onbetreffelijcke en verdienen gheen barmherticheyt / de doot is hunnen loon. Het weder tot ſaecu en bonckere wolcken / in't leſte tot bozft en ſtraffen wint.

Het leſte quartier den 19. December ſnozghens ten 2. uren 51. min. Ascen. Libra, Luna comende by Mars om hier claerelijck te toonen dat de wzaecke Gods teghen de Hollanders nu teghenwoordigh wzaeck neemt / ende dat Godt de onberdraghelijcke boosheyt der onberdragelijcke Ketteren niet langher en can verdraghen. Soo ſegh ick nu abſolutelijck / dat dien ſelven Godt de boosheyt van de eerſte menſchen oock niet langher verdragen heeft als tot het Jaer 1666. naer de Scheppinghe des Werelts / want als de Generale Diluvie gheſchiede / dat was

In't Jaer naer Die ſCheppinghe Des Werelts ſathlen hondert ſes-en-ſeffigh.

Ende daerom laet ick mi vaeſtelijck bozftaen / noch twijffele niet / iae ick ſeghe ſchier dat het onmoghelijck is / dat den Almachtighen / eeuwigghen ende ſeer rechtbeerdighen Godt / de rechtinaffighe ſtraffe ober Hollandt ſal langher wptellen.

als In't Jaer naer De gheboorte IesV ChriſtI DVſent ſes hondert ſes-en-ſeffigh.

Want dien Grooten Godt is noch alſoo rechtbeerdigh als hy doen was : Daerom ſal hy de Juſtitie laten ſtadt grijpen. Want daer en is roch van de Hollanders gheen beternis te verwachten.

LVant Deniqve ImpII haeretICI. Dat De VerVLoeCkte DieVen berſten.

Nieuwe Maen den 25. December ſabonts ten 6. uren 48. min. Ascendunt Capricornus. Het weder tot ſneenbo / in het leſte bozft.

ICK proteſtere hier mede *Monſieur Geus*, dat ick u gheen quaet en wensche, ende dat ick u alleenelijck met deſe myne Prognosticatie maer en wil waerſchouwen. Het comt nyt een broederlijcke affectie, om dat ghy u fout bekeeren ende reſtitutie van u gheſtolen goet, ende af-ſtant van uwe verduyvelde Kettery ſout doen. Maer dat ghy fout dencken dat ick met u gecke, ick en doen ſincerelijck, de ſubſtantie van allen het ghene dat ick u gheſeyt hebbe, ſal u gheſchieden

Nieuwen Calvijnschen Almanach.

23

den, niet effen juyft van Maendt tot Maendt, ofte van Quartier tot Quartier; neen ick en verbinde my aen gheen Sayfoen van't laer, maer wel aen't laer in zijn gheheel, te weten aen het laer van wonder 1666.

Hier mede Broeders in Christo segghe ick

aDieV hoLLanDers Voor V Leef-Daegh.

beLleVet V, seght Dogh De geVfen goeDen naChit.

hVIVs CaLenDarII MeI fInIs.

nleVWen aLManaChs enDe.

